E 60/2020 vp
Erityisasiantuntija Tapani Veistola
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
MmV Kirjallinen asiantuntijalausunto 3.6.2020

Valtioneuvoston selvitys ICES:n tieteellisestä neuvosta Itämeren kalakantojen kiintiöistä vuodelle 2021

ICESin tieteellinen neuvo ja perusmuistion yleislinja ovat hyviä. Haasteet liittyvät jälleen kerran lohiin.

Pääaltaan ja Pohjanlahden lohi

On hienoa, että laittoman ja väärinraportoidun lohenkalastuksen määrä näyttää vähentyneen Puolan vesillä. Tätä valvonnan parantamista ja siihen liittyvää meritaimenen avomerikalastuskieltoa on Suomi jo pitkään ja ansiokkaasti ajanut EU:ssa. Haluaisimme kuitenkin vielä varmistua tämän havainnon pysyvyydestä ennen lohikiintiön mahdollista nostamista sen perusteella.

Nyt on aika ratkaista lohen toinen ongelma: heikkojen lohijokien pienten kantojen elvyttäminen. Sellainen on meilläkin Simojoki. Ne eivät kestä nykymuotoista merellä tapahtuvaa sekakantakalastusta. Tästä oli ICESillä selvä kannanotto: *"ICES advises that management of salmon fisheries should be based on the status of individual river stocks. Fisheries on mixed stocks that encompass weak wild stocks present particular threats, and should be kept as close to zero as possible"* (s. 1).

Lisäksi ICES totesi aiemmin tänä vuonna Itämeren lohikannan hoitosuunnitelmasta antamassaan arvioinnissa "EU request on evaluation of a draft multiannual plan for the Baltic salmon stock and the fisheries exploiting the stock" 4.5.2020 kalastuksen lisäämisen olevan riski heikoille kannoille: *"The current advice on fishing opportunities for commercial sea fisheries provided by ICES has been a compromise for several years between protecting weak stocks (via expected gradual improvement) and still allowing some exploitation of salmon by commercial sea fisheries. The current harvest rate in the commercial fishery is below the level that would provide MSY for the most productive stocks. However, with the current fishing strategy, increasing the harvest rate towards MSY levels will increase the risk to the weak stocks"* (s. 7).

Toisin sanoen lohenpyyntiä ei pidä lisätä Itämerellä, koska se vaarantaisi monen joen heikkoja lohikantoja.
- Parasta olisi käyttää varovaisuusperiaatteen mukaista 20 % vähennystä ICESin suositukseen. Se antaisi EU:n kiintiöksi 75 831 lohta.
- Sitä vastoin EU:n kiintiön nosto 9 % peräti 94 765 loheen on ennenaikaista. Sellaisen korotuksen mahdollistaminen vaatisi merellä ja rannikolla tapahtuvan sekakantakalastuksen rajoittamista muilla keinoilla – esimerkiksi myöhentämällä pyynnin alkua isojen emokalojen kutuvaelluksen turvaamiseksi (kuten mm. SLL, SVK ja WWF ovat Suomessa esittäneet), rajoitusalueilla, kieltämällä pyydystyyppejä tai kohdistamalla pyynti vain istutettuihin lohiin. Tätä ei kuitenkaan EU:n kiintiöpäätöksessä voida tehdä. Asiasta tulee toki keskustella Itämeren lohen hoitosuunnitelman yhteydessä, mutta siitä päätetään vasta myöhemmin tulevaisuudessa. Sama koskee Suomen omaa lohi- ja meritaimenstrategiaa, josta tullaan tekemään arviointi myöhemmin.
- Tärkeintä olisi, että lohikiintiöitä ei nyt ainakaan lisättäisi. Yksi tällaisissa tilanteissa EU:ssa usein käytetty kompromissimahdollisuus on "rollover" eli tämän vuoden kiintiön jatkaminen ensi vuonnakin (86 575 lohta).

Suomenlahden lohi

ICESin esittämä supistus 9703:sta 8884 kalaan kannattaa tehdä. Kiintiö jää yhä korkeaksi viime vuosien saaliisiin nähden. Esimerkiksi viime vuonna se oli 83,1 % kiintiöstä.

Lisätietoja
- erityisasiantuntija Tapani Veistola, puhelin 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi
- liittohallituksen jäsen Markku Marttinen, puhelin 044 759 9717, k.markku.j.marttinen@gmail.com